Sēdes video translācija 18.11.2019 12.00

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2020
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=bf46ee45-5474-4db9-a14a-4e2daf2763fd

18.11.2019. 13.Saeima trīspadsmitā sēde, rudens sesija (svinīgā) *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2019.gada 18. novembra sēde sākas pl. 12:00
sēde slēgta pl. 12:26, sēdes ilgums- 26 minūtes

PIEBILDE: 18. novembrī notiek viena sēde: nr.13 - svinīgā (rudens sesija). Nav saite st-gr. uz video-arhīvu. *Norakstā pievienota*

Latvijas Republikas 13. Saeimas rudens sesijas trīspadsmitā (svinīgā) sēde 2019. gada 18. novembrī

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība

Sēdes vadītāja. Labrīt, cienītie klātesošie! Sākam Saeimas 2019. gada 18. novembra svinīgo sēdi, kas veltīta Latvijas Republikas proklamēšanas 101. gadadienai.

I. Lībiņa-Egnere (13. Saeimas priekšsēdētājas biedre).

Vārds Saeimas priekšsēdētājai Inārai Mūrniecei svētku uzrunai.

I. Mūrniece (13. Saeimas priekšsēdētāja).

Augsti godātais Valsts prezidenta kungs!

Augsti godātais Ministru prezidenta kungs!

Godātie Saeimas deputāti!

Ministri!

Ekselences!

Mīļie tautieši!

Pirms simt gadiem 18. novembrī, Bermontiādes laikā, uz Latvijas Nacionālā teātra skatuves pirmo reizi izrādīja Raiņa dramatisko poēmu "Daugava". Grāmata bija izdota jau septembrī, un "Daugava" bija rokās karavīriem gan frontē, gan atpūtas brīžos aizmugurē. Viņi tajā smēlās iedvesmu un spēku. Daži komandieri teikuši, ka Raiņa "Daugava" atsvēra vesela pulka cīņassparu.

"Mēs gribam savu latvju dvēsli!
Mēs gribam savu latvju mēli!
Mēs gribam savu latvju zemi!
Mēs gribam brīvi!
Brīvē mēs gribam savu dzīvi!
Un mēs to gūsim!"

"Daugava" ir viens no spilgtākajiem poētiskajiem darbiem, kurā pausts latviešu tautas mērķis – Latvijas valsts. Šis mērķis iedvesmoja Neatkarības karā, un tas mūs iedvesmo vienmēr.

To, cik svarīga latviešiem ir viņu jaundibinātā valsts, pasaule pa īstam ieraudzīja Brīvības cīņās, kad viņi stājās pretī Sarkanajai armijai un lieliniekiem, krievu un vācu algotņu karaspēkiem.

Kaujai cēlās Latvijas armija, ko izveidoja 1919. gada vidū. Mobilizācijā pieteicās studenti, skolēni, pilsētnieki un zemnieki. Latviešos raisījās vēl nepiedzīvots patriotisma vilnis. Visi cēlās, lai nosargātu Latviju!

Neatkarības karā izcīnītā uzvara nostiprināja Latvijas valsti un apliecināja tautas spēku. Neatkarības karā mūsu tautas dvēsele norūdījās. Cilvēki auga kopā ar savu valsti, un sirdī zināja pašu galveno – Latvija ir vissvarīgākā.

Nupat, 11. novembrī, Lāčplēša dienā mēs kopīgi šķērsojām Daugavu, simboliski noejot ceļu, ko pirms simt gadiem bija gājuši karavīri. Rīgas atbrīvošana ir spilgta, varonīga latviešu militārās vēstures epizode, ko tagad mācībās apgūst arī Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti.

Taču neviens no tiem, kas dibināja mūsu valsti, aizstāvēja to pret iebrucējiem un atdeva dzīvību, nevarēja iedomāties, kāda būs turpmākā vēstures gaita.

Neviens nevarēja zināt, ka 22 gadus vēlāk eiropeiska, plaukstoša valsts tiks okupēta. Ka atkal būs jākaro. Ka zaudēsim brīvību uz 50 gadiem, un Latvijā valdīs necilvēcīgs un absurds padomju okupācijas režīms. Līdz beidzot alkas pēc brīvības to salauza un tauta atjaunoja savu valsti.

Taču šodien mēs zinām skaidri, ka tie, kas cīnījās pirms simt gadiem, savu izvēli nebūtu mainījuši.

Arī šodien mēs nevaram zināt, kas notiks pēc simt gadiem. Taču mūsu dvēsele zina, ka Latvijai jābūt. Jābūt Latvijas valstij, latviešu valodai un brīvē savai dzīvei.

Tas, ko grib latviešu dvēsele, būs un paliks arī turpmāk – Latvija paliks.

Godātie klātesošie!

Mēs nezinām, kas būs pēc simt gadiem, taču domājam par to, kas mūs iedvesmos un kas mūs noturēs nākotnē.

Latviešu tautas pastāvēšanas priekšnosacījums ir brīva, neatkarīga valsts. Valstiskums ir tas, kas noturēs Latviju. Un mēs kā nācija varam augt tikai kopā ar savu valsti. Tieši tādēļ pēc neatkarības atgūšanas skaidri iezīmējām savas ģeopolitiskās intereses un virzību uz Eiropas Savienību un NATO.

Latvijas ciešā integrācija NATO, Eiropas Savienībā, *OECD* un citās starptautiskās organizācijās mums ir nepieciešama un sniedz lielus ieguvumus.

Īpaši nozīmīga ir dalība NATO. Šogad apritēja 15 gadi kopš iestāšanās šajā politiskajā un militārajā aliansē, un tas ir viens no mūsu lielākajiem ārpolitiskajiem sasniegumiem kopš neatkarības atjaunošanas. Tās ir kolektīvās drošības garantijas un liels ieguldījums aizsardzības spēju stiprināšanā.

NATO sabiedroto paplašinātā klātbūtne uz Latvijas zemes ikkatrā no mums vairo drošības sajūtu. NATO ir alianse, kas nevienam neuzbrūk, bet kas prot sevi aizsargāt. Tas pilnībā atbilst mūsu mentalitātei.

Un mums ir visos veidos jāatbalsta šīs organizācijas vienotība un spēcīgā transatlantiskā saite.

Mēs pateicamies Kanādas un Albānijas, Čehijas un Itālijas, Polijas, Melnkalnes, Slovākijas, Slovēnijas un Spānijas valdībām un bruņotajiem spēkiem par solidaritāti, stiprinot drošību mūsu Baltijas reģionā. Mēs augstu vērtējam mūsu stratēģisko partnerību ar Amerikas Savienotajām Valstīm, kas ir un būs mūsu prioritāte.

Tomēr valsts aizsardzības pamats esam mēs paši. Esam būtiski stiprinājuši un attīstījuši Nacionālo bruņoto spēku kaujas spējas.

Tauta uzticas mūsu karavīriem un zemessargiem. Viņi iemantojuši cieņu un atzinību pašu mājās un saņem cildinājumus no starptautiskajiem partneriem.

Nozīmīga ir mūsu iestāšanās un integrācija Eiropas Savienībā. Tieši dalība Eiropas Savienībā ļāva veiksmīgi mainīt ekonomikas vektoru un panākt izrāvienu valsts attīstībā.

Piederība Eiropas Savienībai mūs aizsargā, bagātina mūsu valsti un palīdz būt tur, kur mēs dabiski piederam, – Rietumu kultūras un demokrātisko vērtību telpā.

Mēs to ļoti augstu vērtējam un tieši tādēļ stingri iestājamies par Ukrainu – Ukrainas suverenitāti un teritoriālo vienotību. Mēs atbalstām tās politisko un ekonomisko integrāciju Eiropas Savienībā. Mums nav un nebūs pieņemama Krimas prettiesiskā aneksija, ko īstenojusi Krievija, un Latvija ir atzinusi Krimas tatāru deportācijas par genocīdu.

Savukārt Baltijas valstis palīdz Eiropas Savienībai kāpināt dinamiku un prot parādīt, ka "mazais ir jaunais lielais". Mēs esam kā dzīvs piemērs tam, ka mazs cinītis spēj gāzt lielu vezumu. Ar izcilību kultūrā, sportā, zinātnē, inovācijās. Ar savu izaugsmi.

Šajos gados mūsu valsts ir ļoti augusi. Un mēs esam auguši tai līdzi.

Dāmas un kungi!

Kāda pašlaik veidojas nākotne – šeit, Latvijā, Eiropā un citviet?

Pasaule ir uz nozīmīgu pārmaiņu sliekšņa.

Vēl ne tik sen bieži tika piesaukta globalizācija un tās ietekme.

Nu jau tiek runāts par postglobalizācijas ēru. Šim jaunajam laikmetam, kas diezgan strauji tuvojas, nosaukums vēl tiek meklēts, taču visbiežāk to dēvē par multipolāro pasauli, kurā, visticamāk, dominēs trīs lieli reģioni: Amerika, Eiropas Savienība un Āzija ar Ķīnu priekšgalā.

Katrs no šiem reģioniem var izmantot atšķirīgu pieeju politikai, ekonomikai, brīvības izpratnei. Katrs atšķirīgi var noteikt militāro doktrīnu, attīstīt tehnoloģijas un sabiedrisko domu.

Savu vietu meklēs arī vidēja lieluma valstis. Vienlaikus ekonomikas analītiķi uzskata, ka nākotnē var veidoties jaunas sava veida "Hanzas savienības", kurās darbosies nelielas, attīstītas valstis, piemēram, Ziemeļvalstis un Baltijas valstis.

Tieši tādēļ tiekties uz Ziemeļvalstu standartiem ir pareizi un tālredzīgi, un tas ir izpildāms uzdevums. Ja vien skaidri paši formulējam savus uzdevumus un neatlaidīgi tos pildām.

Ja gribam augt un pilnveidoties, ja gribam vairot sabiedrības labklājību, mums jāprot saskatīt savas labākās izredzes.

Mīļie tautieši!

Otra lieta, kas mūs noturēs, ir valoda.

Viens no galvenajiem latviešu pašnoteikšanās pamatiem ir nacionālā kultūra un latviešu valoda.

Mēdz teikt: kas valda valodu, tas valda prātu. Valoda ir tā, kas nosaka cilvēka domāšanu.

Latvijā latviešu valoda ir visas sabiedrības saziņas valoda – valsts valoda.

Attieksmē pret valodas lietojumu mēs vēl kavējamies pagātnē – ar krievu valodas ietekmi. Vienlaikus – dzīvojam ar pieaugošu angļu valodas ietekmi, un tā ir dominējošā globālajā tīmeklī.

Bažas raisa attieksme pret latviešu valodas lietojumu ikdienā un tās attīstības izredzes nākotnē.

Mazākumtautību skolās vēl trūkst latviešu valodas skolotāju. Mediji, kas ir spiesti konkurēt par informācijas ātrumu, rada paviršu ziņu valodu. Valodnieki sāk uztraukties par risku, ka var tikt pazaudēta latviešu valoda kā zinātnes valoda. Tie ir nopietni signāli!

Ir jāmeklē labi risinājumi, kas nodrošinātu valodas attīstību. Esam jau noteikuši, ka mūsu izglītības sistēma visos līmeņos pāries uz latviešu mācību valodu. Ir jānodrošina kvalitatīva izglītība valsts valodā, sākot ar bērnudārzu un beidzot ar augstskolu.

Valsts valodas nostiprināšana ir jāturpina.

Speciālisti ir pārliecināti, ka nākotnē izredzes būs tām valodām, kuru attīstībā izmantos jaunās tehnoloģijas.

Turpinās darbs ar tādām mākslīgā intelekta tehnoloģijām, kas spētu nodrošināt atbalstu dažādu valodu dzīvotspējai digitālajā laikmetā. Šajā darbā ir iesaistīti talantīgi zinātnieki un informācijas tehnoloģiju speciālisti.

Latvijas valsts proklamēšanas brīdī latviešu valodas situācija bija daudz smagāka. Tālaika politiskie un sabiedriskie darbinieki, lai arī izglītību pārsvarā bija ieguvuši krievu vai vācu valodā, savu darbu un dzīvi veltīja tam, lai latvieši varētu brīvi dzīvot savā valstī un runāt savā valodā. Lai latviešu valoda tiktu iedzīvināta ikvienā dzīves jomā.

Mums jādara tas pats. Latviešu valodai jāierāda tai pienācīgā vieta un gods.

Runāsim latviski!

Trešā lieta – mūsu dvēsle. Vai šodien, lūkojoties nākotnē, mums jārunā par "latvju dvēsli", latvietību, latviskumu? Vai arī tie ir vārdi, no kuriem šodien būtu jāvairās?

Valsti mēs veidojam kopīgi. Neatkarīgi no tautības. Svarīgi, ka mums visiem ir kopīgas vērtības. Tādēļ valsts dzimšanas dienā pateicamies ikvienam, kurš ir ieguldījis savu darbu Latvijas labā – lai tā kļūtu turīgāka, taisnīgāka, spēcīgāka. Paldies ikvienam Latvijas pilsonim, kurš mīl Latviju un to stiprina. Kurš ir gatavs augt kopā ar Latviju.

Kādā šā gada diskusijā par latviskumu izskanēja būtiska atziņa – valsts politika, kas tika apzināti attīstīta pirmskara Latvijā, veicināja tautas pašapziņu. Lielākoties caur izglītību, kultūru, taču arī saimnieciski. Īpaši laukos jeb, kā mēs šodien teiktu, reģionos.

Un tas viss nesa augļus – paaudzei, kas dzīvoja pirmskara Latvijā, bija spēcīgs pašlepnums un dziļš patriotisms. Tālākā nākotnē tas izrādījās izšķiroši.

Tieši nacionālā un valstiskā apziņa ļāva pārdzīvot pusgadsimtu ieilgušo padomju okupāciju šeit, Latvijā. Tā palīdzēja nezaudēt latviskumu ne šeit, ne trimdā. Tā nodrošināja arī iespēju Latvijai saglabāt savu starptautiski tiesisko statusu, kas bija izšķiroši, lai varētu atjaunot neatkarību un balstīties uz valsts nepārtrauktības doktrīnu.

Nacionālā identitāte, pašnoteikšanās, pašlepnums dara stiprāku ikvienu tautu. Un dara stiprāku valsti, kurā mēs visi, dažādu tautību Latvijas patrioti, dzīvojam.

Latvija savā pastāvēšanas laikā vienmēr ir balstījusies uz cilvēka cieņas un brīvības principiem, aizsargājusi un cienījusi arī ikvienu mazākumtautību. Tā tas bija pirmskara Latvijā, tā tas ir šodien.

Godātie deputāti!

Šajā Saeimā ir ievēlēti septiņu politisko partiju pārstāvji. Būtiski nomainījies parlamenta sastāvs. Praktiskā politika ir kļuvusi fragmentētāka, arī emocionālāka. Tas neviļus raisa bažas, vai pat pēc garām diskusijām vienmēr spējam pieņemt kvalitatīvus un profesionālus lēmumus.

Nereti debates par kādu likumprojektu vairāk aizēno runas par to, kurš šo projektu ir iesniedzis, kam tas ir izdevīgi un kam nē, tieši kura partija, nozare vai sabiedrības grupa no tā iegūst vai zaudē. Bet ko iegūst valsts?

Ne jau gaisa tricināšana ir svarīga. Mums ir nepieciešama profesionāla rīcība, lai radītu kvalitatīvus tiesību aktus. Lai likumdošanas process nebūtu pārlieku politizēts un subjektivizēts. Iespējams, ir jādomā par to, kā palielināt kvalificētu ekspertu iesaisti, veidojot tiesību normas.

Gan vidējā, gan garākā termiņā mūsu valstij ir trīs galvenie uzdevumi – ievērojami uzlabot demogrāfisko situāciju, izveidot efektīvu pārvaldi un efektīvu ekonomiku, kā arī radīt tādus produktus vai pakalpojumus, ko var veiksmīgi pārdot citur pasaulē.

Demogrāfija ir ikvienas mazas valsts mūžīgais uzdevums. Tieši caur demogrāfijas un tautas veselības prizmu mums jāplāno arī reformas veselības aprūpes nozarē, jārisina mediķu atalgojuma jautājums un jānodrošina pakalpojumu sniegšana. Rūpes par mediķiem ir rūpes par visu sabiedrību.

Domāju, mēs esam uz pareizā ceļa, cenšoties efektivizēt pārvaldību un ekonomikas vadību. To cenšas īstenot ar administratīvi teritoriālo reformu, kurai gan vēl jāatrod iespējami labākais ieviešanas modelis un lielāks atbalsts sabiedrībā, taču kopumā tās mērķis ir tieši tāds – pieejamāki pakalpojumi, ekonomisko aktivitāšu veicināšana visos valsts reģionos.

Inovācijas, labāka zinātnes sazobe ar ražošanu, tādu produktu radīšana, kuriem ir augsta pievienotā vērtība – tas joprojām ir par maz izmantots valsts ienākumu avots. Vai esam darījuši visu, lai patiešām panāktu jūtamu uzrāvienu? Droši vien pilnībā vēl ne.

Par maz novērtējam lauksaimniecības nozīmi savas tautsaimniecības attīstībā un tirgus nišas meklējumos. Latvijai ir liels nākotnes potenciāls bioloģiskās produkcijas ražošanā, īpaši laikā, kad pasaulē pieaug pieprasījums pēc dabiskas un ekoloģiskas pārtikas.

Kolēģi! Mūsu visu kopīgais pienākums ir stiprināt savu valsti. Ikvienai Saeimai, ikvienai valdībai ir jāatceras, ka tās galvenais mērķis ir Latvijas valsts ilgtspēja. Tas ierakstīts mūsu Satversmē. Un tā ir mūsu vaduguns.

Godātie tautieši!

Atjaunotā Latvijas valsts pēdējos 30 gados ir nogājusi ļoti nozīmīgu attīstības ceļu. Šajā laikā spēku ir devusi apziņa, ka mums ir svarīgs savs valstiskums, ka mums ir dārga mūsu zeme, ka tikai te var attīstīties latviešu valoda un kultūra. Tieši tādi ir bijuši apsvērumi, pieņemot izšķirošākos politiskos lēmumus.

Lielā mērā mēs esam atjaunojuši to labo, kas tika pazaudēts vai deldēts padomju okupācijas laikā. Esam sasējuši daudzus pārrautus un dārgus pavedienus, kas mūs saista ar savas valsts pirmsākumiem un pirmskara posmu. Sagaidot un aizvadot savas valsts simtgadi, esam ļoti uzkopuši nacionālo pašapziņu.

Esam ieguvuši jaunu paaudzi, kas dzimusi pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas – tie ir atvērti, gaiši, patriotiski un zinoši jaunieši. Valsts pārvaldē ir ienākuši jauni speciālisti ar izcilu izglītību, ārvalstu pieredzi un vēlmi strādāt.

Pirms 30 gadiem mēs nevarējām iztēloties, kā dzīvosim šodien. Šodien, uz Latvijas otrās simtgades sliekšņa, jau apzināmies, ka nākotne nesīs daudz pagaidām nezināmu pārmaiņu.

Taču pavisam droši mēs esam par dažām lietām – par savu zemi, savu tautu, par savām vērtībām, ko vienmēr sargāsim.

Mums ir šodiena, kas mums pieder. Un rītdiena, kas ir mūsu visu uzdevums.

Tas, kas mums vienmēr paliks, tās ir mūsu saknes, uz kurām balstīties. Mūsu griba, lai dvēsele paliek vienmēr šeit – Latvijā.
Saules mūžu Latvijai!
Dievs svētī, Latviju!

(Aplausi.)
(Tiek atskaņota Latvijas valsts himna.)

Sēdes vadītāja. Saeimas 2019. gada 18. novembra svinīgo sēdi, kas veltīta Latvijas Republikas proklamēšanas 101. gadadienai, pasludinu par slēgtu.

Aicinu svētkus svinēt kopā!

Balsojumi

Stenogrammā nav pievienota saite uz sēdes translāciju

---

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

18.11.2019. 12.00

Sēdes videotranslācija	18.11.2019	12.00

1. pl. 12:00 – 26 min stg 2020 sēde Nr.13-rudens-svētku Mūrniece
http://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20191118123001_saeima.lv.1_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

* * * *

1

Sēdes video translācija 18.11.2019 12.00

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2020
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=bf46ee45-5474-4db9-a14a-4e2daf2763fd

---

18.11.2019. 13.Saeima trīspadsmitā sēde, rudens sesija (svinīgā) *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*

2019.gada 18. novembra sēde sākas pl. 12:00
sēde slēgta pl. 12:26, sēdes ilgums- 26 minūtes

PIEBILDE: 18. novembrī notiek viena sēde: nr.13 - svinīgā (rudens sesija). Nav saite st-gr. uz video-arhīvu. *Norakstā pievienota*

Latvijas Republikas Saeimas
2019.gada 18.novembra
svinīgās sēdes darba kārtība 12:00

	Saeimas priekšsēdētājas Ināras Mūrnieces uzruna Latvijas Republikas proklamēšanas 101. gadadienā	
	Sēde beigusies 18.11.2019 12:26	

---

* * * *